

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefranțate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ARHIVURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emmerich Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-körut).
Prețul inserațiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invoi-
ală. — RECLAME pe pagina
la o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abon-
amentele, cât și inserațiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 243.

Brașov, Sâmbătă 3 (16) Noemvrie

1907.

Concurența la împăciuire.*)

(Un răspuns.)

V.

Unul sau altul dintre cetitorii noștri poate să-și fi pus întrebarea în ce legătură mai strânsă stau cele expuse în articolul premergător cu încercările de înțelegere și împăciuire, ce se fac astăzi prin culoarele camerelor și prin coloanele cutărilor ziare românești și ungurești?

Suntem datorii a spune amicilor noștri tineri, cari ne-au cerut deslușiri, că da, după a noastră convingere încercările actuale de tot soiul stau în cea mai strânsă legătură cu tot ce s'a produs până acuma pe terenul frățietății maghiaro-române, sau, cum îi zic acum mai decent „pe terenul împăciuirii“.

Stăruințele în direcția aceasta au devenit slăbiciune pentru unii, pentru alții trebuință ori speulă lucrativă. Nesfârșita cărare a umilțelilor de zeci și sute de ani ale poporului nostru, este pardosită cu dorințele și nizuințele de înțelegere și de împăcare cu dușmanul. Nu e în tot cuprinsul monarhiei noastre poliglote popor, care să aibă atâta împăciuitori — vorba neamțului: Beschwichigungs-Mayer-i — ca poporul nostru. Ori cine în momente de profundă agitațiune din cauza nedreptății, ce i se face lui sau fraților săi, voește să sară în apărarea cauzei drepte, se lovește în toate laturile de oameni, cari îl sfătuesc să nu facă sgomot și să caute mai bine a se împăca. Și dacă careva ar voi să producă chiar o faptă energică în lupta de apărare, se găsește deodată încunjurat și împiedecat în mersul său și în avântul conștiinței sale de o mulțime de desmântători. Așa-i cu noi! Ear adversarii noștri au experiențele lor din contactul secular cu iobagii de odinioară, și știu, cumcă e'o vorbă bună merg aproape la sigur, ori și când se ivește necesitatea să stămpere mânia Românilui.

Ceea ce se petrece astăzi e continuarea firului, care se țese de când s'a pus în ființă politica de maghiarizare. Szechenyi a sfătuit pe conaționali săi să caute a ne câștiga cu binele, ca să le învățăm limba și să le primim cultura lor națională în schimb că vom înceta de-a mai fi iobagi. Diferința între el și Kossuth, exdic-tatorul, a fost numai de tactică și de timp. Szechenyi avea mai multă răbdare până când Kossuth porunceea ca „fiecare om să fie om și Maghiar“, și amenința în cazul contrar cu furcile. Numai după ce suferise dezastre cumplite, s'a decis să trimeată pe Dragoș în munți, și să prezenteze dietei din Dobrițin cunoscutul proiect de împăciuire, în care cel puțin se făcea amintire de Români.

Am zis că pățania din anii răs-miriței nu i-a cumințit pe kossuthiști. Indată ce, după căderea absolutismului, ear mai ales după pactul cu coroana dela 1866—67, opoziția lor și-a ocupat earăși locul în dietă, ei au

inceput s'o dea pe coarda cea vechiă, amenințând în sus față cu Viena, și în jos față cu noi. Erau încă puțin la număr, deci numai cu timpul au ajuns să înrăureze mai puternic în politica interioară. Astfel ei tot mai mult au contribuit ca guvernele libe-rale, cari urmăreau politica Szechenyiană față cu naționalitățile, să schimbe atitudinea lor, devenind tot mai agre-sive. Așa începură cu timpul să e-muleze ambele tabere, guvernamentală și opozițională, în prigonirea „agitațiunii“ din sânul naționalităților.

De câte ori se apropiau alegerile dietale pentru ciclul nou parlamentar, se începea emularea partidelor în a oteri Românilor mâna de împăcare. Văzând însă că cu „agitatorii“ n'o pot scoate așa ușor la cale, au aruncat mrejele înfrățirii și în lacul lor. Se purta o politică subțire ce culmina în ținta de a prinde cât mai mulți dintre cei „cu gura mare“ în mreaje, ca astfel să nu se poată consolida partidul național român.

Când se vor da pe față toate intrigile acestei politici de pe timpul „mişcării memorandiste“ și de pe timpul după dizolvarea comitetului național român și după grațierea membrilor lui condamnați și aflați în închisorile de stat, se va face lumină și vom înțelege multe, ce nu le puteam nici decum pricepe.

Să nu credeți însă că firul nu s'ar țese astăzi mai departe și că acțiunea de desmântare și de potolire față cu Românii s'ar fi curmat. Din contră, întâmplările, în sine la părere neînsemnate, cari au dat naștere și în-trebării adresate nouă, precum și răspunsului nostru de față, sunt dovada cea mai viuă, că se lucrează cu in-doiț zel pentru anihilarea totală a tot ce poate da nouă viață și tărie organizațiunii noastre naționale, sdrun-cinată din temelie în cei cinsprezece ani din urmă.

Deviza este și rămâne: „înțelege-rea și împăciuirea“, și concurența e mare între cei ce se ideasă la ea atât în tabăra inimică cât și în cea amică. Ea stă în legătură cu evolu-țiunile politice ale anilor din urmă. Numai acum de curând s'a dat pe față în duelul de vorbe, ce l'a avut deputatul Beiușului cu fostul ministru-președinte de pe timpul grațierii me-morandiștilor, că s'a exercitat oare care presiune și asupra guvernului unguresc în senzul ca să n'o facă prea boacăna cu Românii, să mai con-ținească cu prigonirile și să între în lege. Căci monarhia are interes de-a trăi în amicitie cu România și guver-nul român, pe lângă toată bunăvoința și pe lângă tot interesul ce-l are din parte-i de-a cultiva aceasta amicitie și a sprijini împăcarea Românilor cu Ungurii în regatul vecin, nu poate sta bun pentru toate nebuniile ce i-ar veni în gând să le facă unui Banffy ori altuia.

Să ne aducem aminte numai că pe timpul acela contele Tisza cel mai tânăr se pregătea să ajungă la șefia guvernului și umbla să-și pregătească terenul pentru a se recomanda Vie-nei și ca împăciuitor dibaciu al Ro-mânilor. Aurora prezidenței ministe-

riale a lui Stefan Tisza s'a arătat la Arad la prânzul ce l'a fost dat ră-posatul episcop Goldiș și la care Tisza a făcut frățietate cu cei prezenți, între cari erau și doi episcopi. Atunci s'a vorbit tot despre tema ce a fost atinsă în conversația dintre Ugron și Dr. Lucaciu, despre care s'a făcut atâta vorbă în foile ungurești, că Ma-ghiarii și Românii sunt avizați a trăi în pace, Ungaria fiind amică sinceră României și că la aceasta le îndeamnă și pericolul slavismului etc. Tisza a și ajuns câțiva ani după aceea mi-nistru-președinte și alegerile dietale, cari au rupt gâtul partidului său, au avut totuși urmarea, că contra tu-turor obiceiurilor sistemului tiszaist au putut să iasă din urnă și vre-o zece Români cu program ciuntit na-ționalist.

Astăzi sunt kossuthiștii cari is-prăvind cu pactul economic, se gân-desc la o împăciuire ieftină și cu Ro-mâni, care să-i scape c'o lovitura de multe neplăceri și piedeci. Ei ș'au croit deja o tactică față cu preinșii agitatori români, cari îi supără și îi neliniștesc în cameră și s'au folosit de ea până acuma nu fără ori-ce succes, potolind de multe ori mânia deputa-ților național.

Contele Battyany, încă pe când opoziția deputaților români naționa-liști contra legii Apponyi era inapo-geul ei, se avântase la un discurs plin de dorul de împăciuire cu Ro-mâni. Dar vorbele lui n'au prins și nici n'ar fi putut prinde în acele momente. Atunci și-a gândit, după ce i s'a părut că între deputații na-ționaliști sunt unii prea colțați, că trebuie să se încerce formarea unui partid de Români moderați și așa s'a adresat d-lui avocat Dr. Emil Babeș din Budapesta.

Despre aceasta însă vom verbi în articolul final.

Mandatul dep. Dr. V. Lucaciu, înain-tea Curiei — a fost pertractat în 14 l. c., va să zică ieri. Pertractarea va decurge mai multe zile. Avocații părții contrare d-nii Tetétleni și C. Fekete, au anunțat la reprezentarea părții lor, însă prea târ-ziv. La pertractarea de ieri încă ei au sus-ținut atacarea mandatului — în urma co-dului camerelor avocațiale. Se zice, că din cumpe bănești au ajuns în neînțelegere în partidul kossuthist.

În conferința partidului constituțional, care a votat cu multumire pactul și ridi-carea cvotei, Wekerle a făcut următoarea interesantă declarație: »Să nu alergăm după iluzii. Oricât de mari rezultate am ajunge, necesitatea unei pactări nu va fi eschisă pentru viitor. Dacă vrem să asi-gurăm piețe pentru producția noastră, tre-bue să fim pregătiți la încheiere de pac-turi și în viitor!«

Între kossuthiști parcă și el era sigur de independența economică după 1917!

Guvernul și Croații. Este lucru cu-noscut că banul Rakoczay, numit pe cale imparlamentară, nu a intrat în tratative cu coaliția croată, căutând înțelegere cu ei. Deputații croați la rândul lor, nici ei nu au mers la banul pe care nu vor să-l recunoască. Prin ministrul croat Iosipovich asemenea nu pot căuta nici o înțelegere cu guvernul. Acum, față de știrile ruperei definitive a relațiilor Croaților cu guvernul, acesta din urmă, prin o persoană influ-

entă vine să declare, că nu este străină de nici o apropiere cu coaliția croată, însă dacă aceasta are ceva de spus, poftescă și să se adreseze prin șeful natural: prin banul.

Astfel vrea guvernul să sforțeze recunoașterea de ban a lui Rakoczay, însă cum anevoae va isbuti.

Partidul popular a primit pactul și cvota ridicată, în conferința sa de Mer-curi. După ce a constatat, că concesiile de drept public nu plătesc nimica față de pagubele materiale, a primit următorul proiect de rezoluție: »Partidul primește proiectele din considerația pentru situația și din încredere față de guvern, sperând și așteptând, ca, cei ce au nedumeriri, tot din aceste motive să se plece acestei rezoluții!«

Și zi, că n'au făcut chestie de partid!

Ajutorul de stat. Ziarele maghiare, scriind de trimiterea ajutorului de stat la mitropolia gr. catolică, zic: »acesta va fi împărțit în est-an pe baze mult mai largi.«

Ce va să zică asta?

Comitatele se i-au și acuma cu totul pe urma partidului kossuthist. Comitatul Sătmar, după o luptă oarecare, a votat o moțiune la fel cu aceia a partidului kos-suthist parlamentar: »Cvota e nedreaptă, și banca națională este necesară« — dar avem încredere în guvern.

Universitatea Săsească a ținut ieri ședința de deschidere, în Sibiu. Preziden-tul ei, comitele Sibiului, S. Thalman, a deslășurat punctele mai însemnate, asupra cărora va avea să hotărăască adunarea ge-nerală. Între acestea e și chestia vânzării pădurilor, pe care ministrul nu a confir-mat'o în întregime, excepționând cu deo-sebire suma de 25.000 cor., destinată pen-tru burse.

O reprivire peste câțiva ani ai districtului Năsăud, în 1872.

Din manuscrisurile lui Ioachim Mureșian, fost avocat în Năsăud.

(Fine).

Nașcu perseveră și cu puterea con-vingerei sale celei neînfrângibile, nu s'a oboșit a înzista pe la arhiducele Rainer, ministru-președinte, acel bărbat de stat pe care îl adoară grănițerii cei prisicători, ea pe salvatorul lor din brațele nesigurității de mai înainte, nu s'a oboșit Nașcu nici a umbla pe la ministrul de stat Schmerling ș. a. până când:

1. să înființe districtul.

2. Să denumi căpitanul suprem, pen-tru care încă avea multe piedeci de a de-lătura, deoarece erau mulți candidați, însă din considerațiuni, ca nu cumva prin unul care a servit sub graniță sau sub sistema dinainte de 1860 adevăc sub Nemți, să con-tinue cu folosirea limbei germane în dis-trict, el din inițiativa și în conțelegere cu condeputatul și juriconsultul său, recom-ândă pe căpitanul de astăzi (1872)*) ca pe unul care fusese avocat înainte de re-voluțiune și ca *jurium inspector*, al bunu-rilor baronului Josika, posedea și avere și avea și persoană arătătoare, nu știa nem-țește nici o boabă și ungurește nu avea cui scrie, ca așa să fie silit a scrie româ-nește.

Mai era la aceasta și scopul, de a da Nemților o lecțiune, arătând, că grănițerii întru atâta erau de asupriți în drepturile lor sub sistemul trecut, încât în contra-zicerea cea mai flagrantă cu trecutul lor din 1848, își descoper dorița de a căpăta de căpitan districtual pe cel mai mare rebel român din Ardeal, despre care să

*) Alexandru Pohătal. — Red.

*) A se vedea Nr. 236, 239, 240, 241 ai Gaz. Trans. din 1907.

vedere al oficiului inspectoral, am îndrumat pe preoți și învățători, ca cu jertfire de sine și cu zel în bună înțelegere să-și împlinescă chemarea respectând legile patriei. Sincera noastră convingere este, că prin înflorirea stării noastre materiale și culturale vom contribui și noi întru înflorirea și întărirea patriei. Pentru realizarea acestui scop noi, ca autoritate, care lucrăm în această direcție, deapănarea avem lipsă de sinceră încredere. Pentru ajungerea acestui scop puteți conta totdeauna la sprijinul nostru și vă asigurăm că nici o autoritate subalternă de-ale noastre, care nu va respecta cele mărturisite de noi, nu va rămâne nepedepsită.

3 Octombrie 1907. Din ședința conzistorului Dr. Pușcariu m. p. locțiitor metropolitan, Dr. Proca m. p. secretar.

D-lui I. Ioanovici, procurorul i-a întentat proces pentru instigație, care, sperăm, nu va mai decurge în serbăzeala din urmă, ci va fi o vrednică manifestație a crederii noastre naționale.

Din cercul Branului. În 9 Nov. n. s'a făcut în Tohanul vechiu alegerea a 3 membri pentru cercul Branului în comisiunea municipală a comitatului Făgăraș. Alegerea a fost presădită de D-l Ioan Voda, vrednicul notar al comunei Zernești și a decurs în ordine perfectă. S'au prezentat la urnă 160 alegători. Au fost aleși: Pompiliu Dan, inv. Zernești cu 145 voturi, George Babeș, preot în Sohodol cu 126 voturi și Haralambie Ungur econom în Tohan cu 105 voturi. Cei aleși sunt vrednici de încrederea obștească.

Din Zernești. Dumineca trecută s'a instalat în biserica din Zernești noul protopop al tractului Bran pâr. Ioan Hamza, fiind ca mandatar consistorial pâr. protopop al Brașovului Vasile Voinea. Au lipsit, precum ni se comunică, formele obicinuite și cuvenite la astfel de acte importante, căci autoritățile locale bisericesti n'au fost avizate despre actul instalării, care s'a făcut mai mult în taină.

Pericolul Holerei. Din București se comunică că direcțiunea sanitară a luat noui măsuri serioase pentru prevenirea holerei, care ia proporțiuni îngrijitoare în Basarabia. Astfel toate punctele au fost închise pentru proveniențele din Rusia. Călătorii nu sunt împiedicați de a intra, pentru că raporturile sanitare internaționale nu permit această măsură, dar sunt totuși supuși unei riguroase supravegheri la domiciliu prin agenți speciali cari urmăresc pe călători dela graniță și până la locul de descindere. Pe de altă parte, direcțiunea sanitară a impus grave penalități organelor administrative, cari nu s'au conformat în totul ordinelor venite dela centru. Direcțiunea sanitară a mai dispus ca în toate orașele să se afișeze ordonanțe sanitare pentru ca publicul să cunoască mijloacele, prin cari să se poată apăra împotriva teribilului flagel. Mai cu seamă în orașele vecine Prutului, se constituiesc lazarete pentru izolarea bolnavilor și în unele localități se afectează anume localuri pentru asemenea lazarete. Armata concentrată pentru paza graniței, își deține toată activitatea sub supravegherea însărcinaților speciali ai serviciului sanitar.

Grevă de actori. Actorii dela toate teatrele din Budapesta, au luat hotărârea de a se pune în grevă, pentru a sili direcții, de a le mări lefurile. Actrițele

Ce ne uimește și încântă privirea cu-a sa frumusețe. În al ei dor apoi de-o viață mai plină dezvoltată și mai frumoasă, din frunze-i nasc flori cu potir, [cu coroană] și cu stamini delicați și pistili pentru nouă sem[înțe]. Cari se împreună ca 'njurul altarului sfânt și [prin himen] Nou pregătesc o nouă viață, și 'n tot împrejurul Râuri suave revarsă de dulce miros și de farmec. Nenumărate seminte cresc iar apoi, ca 'n sinul [mamei,] În ale fructelor sinuri născute din flori. Și natura Astfel aci își încheie inelul puterii eterne. Nu oile plante cuprind întru sine pe cele străbune; Lanțul se 'ntinde mereu, și în toate-i aceeași viață.

Stai și privește acum, dragă, mulțimea de [flice-ale Florei!] Când înțelegi a lor viață și tainica ei desvoltare, Ori și ce plantă-ți vestește acum legea firei [eterne,]

cele mai de frunte, dela operă ca și dela comedie, s'au declarat solidare, salutând viu mișcarea. Numai cele dela operetă s'nt mulțumite cu soarta lor.

Tigările vor fi împachetate în hârtie subțire, mătăsoasă, cele fine, iar cele mai simple în carton — după un decret ministerial ce se așteaptă.

Năcăzul gastronomilor! Nu vor mai putea pipăi toate deărându-l în alegere. Tocmai ce țintește și decretul, — 'indemnat de tendințe igienice.

Derailare. Trenul accelerat, care era să sosească eri după prânz la orele 2 și 7 m. în Brașov, a sosit aici cu o întârziere de peste două ore. Cauza întârzierii este, că trenul a derailat în apropierea Clujului.

O bandă de falsificatori a fost descoperită eri în Sabačka. Membrii bandei se îndeletniciau cu falsificare de bancnote de 20 cor.

Dr. A. Crăciunescu decorat. Maj. Sa a permis medicului român Dr. Alexandru Crăciunescu (iarna în Abbazia, vara la Băile Erculane) să primească și să poarte crucea de cavalier al ordinului »Coroana României«, cu care a fost decorat de regele Carol.

Spionajul din Rusia. Cu privire la afacerea de spionaj s'au vărsat de o societate din Rusia, care a vândut unei puteri planurile unor fortărețe, »Lokal Anzeiger« primește următoarele amănunte din Varșovia:

E vorba de câteva fortărețe, ale căror planuri au fost vândute unei puteri străine. Pe ziua de eri au fost arestați 5 ofițeri de gardă, amestecați în această afacere de trădare. Ei au fost aduși toți la Varșovia. Deasemenea au mai fost arestați doi funcționari și un amploiat la căile ferate, care deși e de origine austriacă, e șeful unei stațiuni din Rusia.

»Cucul«, foaie umoristică pentru popor, ce apăruse mai anii trecuți, câva timp, în ediția »Pop. Rom.« își anunță iarăși apariția în zilele acestea. În aceeași editură (cine?) va mai apare o »Foaie ilustrată pentru popor«. — Noile apariții sunt în legătură cu trecerea »Luptei« în proprietatea dlui D. Birăuțiu, desmintită de redacție, însă susținută de corespondentul nostru.

Spicuri.

În sfârșit Europa e legată de America, prin telegraful fără sârnam al lui Marconi. Învățatul Italian și-a ajuns visul. S'a socotit la 14.000 numărul vorbelor trimise, în întâia zi de încercare, peste Atlantic. Pentru început, s'au folosit de instrument numai gazetarii. Vor începe încurând și cei cu afaceri particulare. Pe lângă faptul că e lucru ieftin, apoi mai are și calitatea foarte prețioasă, de a îndăgădui trimiterea semnelor, în același timp dela cele două stațiuni. Cu cât mai presus dară decât cablul submarin, care ne uimea și el odată!

În 1808 contribuțiile erau în Franță de 21 milioane, iar în 1896 s'au ridicat la 142 milioane, adică s'au făcut de 7 ori mai mari într'un timp în care populațiunea nici nu s'a îndoit. Un semn hotărâtor de înaintarea stării materiale.

Și cu mai limpede ori ce fragedă floare-ți vorbește.

Astfel încet se țaraște omida, iar fluturul zboară; Și după legi hotărâte chiar omul își schimbă a [sa formă] Adu-ți aminte asemenea, cum din această a noa[stă] [stră 'ntâlnire. Incetinel răsărit'a 'n noi dulcea plăcere de taină; Cum din aceasta născu prețina în inima noastră; Iar acum flori dragălașe și fructe produce Amorul. Cugetă, cum aci unele forme, aci altele date, Desfășurându-le 'noet, simțămintelor noastre [natura. Deci să te bucuri de ziua de astăzi! Sfânta iubire Tinde s'aducă 'n noi cel mai sublim fruct al ei: [armonia] De simțăminte ș'asemeni vederi, ca prin ele-ale [noastre] Suflete, 'n sfântă unire, să afle o lume mai 'naltă.

M. Strajanu.

Edison a vestit răușita deplină a *no-ului său acumulator*. El asigură că, prin îmbunătățirea aceasta, automobilele se vor putea procura și de oameni cu resurse mai modeste. Se va ieftini, adică, forța automobilă, căutând mai multe întrebunțări ca pân'acum. Se prevede, că dacă nu va înlocui în total puterea animalelor, totuși, în cea mai mare parte.

O parte bună de nenorocirea poporului rusesc, se explică de sigur, prin alcoolismul, care-l stăpânește în măsură mare. În cele dintâi 5 luni ale lui 1907 s'a băut tot atâta rachiu — *vutcă* îi zic ei — cât s'a băut în tot cursul lui 1906.

Marea *expoziție*, care se va deschide la 1 Aprilie anul viitor, în capitala japoneză Tokio, își are asigurată deja jumătate din cele 50 milioane de lei prin *subscripție particulară* a cetățenilor. Se caută mijloacele cele mai nimerite pentru participarea Europeanilor.

În anul trecut un jurnal parisian a organizat un plebiscit printre lectorii săi, cari aveau să decidă, cari au fost cei mai mari oameni ai Franței în secolul al XIX-lea.

Cea mai mare majoritate a avut-o Pasteur. Urmară apoi mai mulți oameni de știință și anume: Roux din Institutul Pasteur, apoi Curie, descoperitorul radiului, mort anul trecut. Numai în al patrulea rând veni Napoleon.

În Franța deci știința vine întâi, apoi arta militară și celelalte.

În Anglia s'a întâmplat contrariul, în urma rezultatelor date de un astfel de plebiscit organizat de ziarul englez »Evening News« printre cetitorii săi. În frunte vin Shakespeare, Wellington, Nelson, Chamberlain, apoi scriitorul Dickens, Cecil Rhodes etc, etc. Și numai în al șasezecelea rând vine marele Darwin și numai al 25 lea Newton!

Și ne mai pângem că Asia nu se civilizază! *Damascul și Beyrutul* au lumină electrică și tramvae tot asemenea, cari se înmulțesc și se folosesc pe o scară tot mai întinsă. În curând *Bagdadul* va ajunge și el în rândul celor de mai sus.

Consulul american din Asia-mică se plânge de învaziunea capitalurilor belgiene și berlineze, și de timiditatea celor americane de a intra în aceasta parte a lumii plină de bogății nelinchipuite.

ULTIME STIRI.

Budapesta. 15 Nov. Ședința de eri a *Camerei ungară* a fost plină de scene aprinse. Întâiul orator croat, *Mazzuranići*, încă își poate încheia vorbirea destul de liniștit, *Budisovlievici* însă după două somații este oprit din cuvânt. Croații înscenează o gălăgie asurzitoare. Notarul lor, Popovici, se coboară de pe tribună, și strigă împreună cu ceilalți, în contra presidentului, amenințându-l cu pumnii. »Nu suntem câni, ci deputați!«, s'aude neconțent. Kossuthștii se apropie de ei. Szterényi încearcă să-i folosească. Sgomotul e grozav. Abia se poate auzi glasul presidentului când zice: »pentru neascuitare față de prezident aduc înaintea comisiei de imunitate pe deputații *Vinkovici, Popovici, Benianin și Budisovlievici!*« Stanga face ovații și injură: »Trăiască Návay! Paiati, paiati!« Croații răspund cu »abzug«, apoi de-odată scot batistele, le flutură în vânt și strigă din răspuneri: »Trăiască Perczel, trăiască Perczel!« Ședința trebuie suspendată. — După redeschidere presidentul apelează la națiune și la majoritate, cerând justificare. *Dușan Popovici* își dă dimisia din postul de notar. Presidentul află că expresiile lui vatămă parlamentul și-i suprimă cuvântul. Cu neconțente intruperi din partea presidentului mai vorbesc *Vinkovici, Banianin, Babics, Ilics, Popovics* în contra proiectului. Se primește propunerea lui Hoitsy, de a se prelungi ședințele cu o oră.

Budapesta, 15 Noemvrie. Comisia de imunitate a hotărât în chestia deputaților *Vincovici, Popovici, Banianin, Budislavlievici*, ca să propună

Camerei, de a face pe aceștia să ceară iertare dela Cameră. Astăzi, Vineri, va decide Camera.

Budapesta, 15 Noemvrie. Deputatul kossuthist *Olay L.* a reintrat în partid, după ce partidul „s'a curățit“ de Polonyi.

Praga, 15 Noemvrie. Andrei Hlinca a ținut aci o conferință despre măcelul dela Cernova, arătând câte îndură naționalitățile din partea poporului maghiar.

Gratz, 15 Noemvrie. O nouă încăerare a studenților Italiani cu cei Germani, a lăsat trei grav răniți. Germanii au rămas în posesiunea universității, și astfel s'au putut ținea cursurile.

Petersburg, 15 Noemvrie. La deschiderea Dumei, ce s'a făcut ieri, deputații socialiști nu s'au infățisat. De prezident a fost ales Chomiakoff, din partidul octobrist.

Bibliografie.

A apărut Nr. 11 (Anul III) din »Economia«, foaie economică ilustrată, cu următorul cuprins: Lipsa de nutreț; Pomăritul; Informațiuni: Pădureți de vânzare din grădinile statului; Băncile populare din România; Curs de viierit; Favor pentru transportul sămânței de semănat; O deciziune meritorică în afacere economică: Distribuire de plante pentru plantațiuni silvice; Transportarea cocouruzului nou; Pentru a combatte lipsa de nutreț; Deciziune meritorică referitoare la falsificarea laptelui etc. Varietăți numeroase și de interes. Acest număr al »Economiei« e bogat ilustrat. Foaia apare lunar în Caransebeș sub redacția magistrului silvanal Alexandru Diaconovich. Abonamentul pe an 4 cor., pe 1/2 an 2 cor. Pentru România 5 lei pe an.

La *Librăria Ciurcu* în Brașov se află de vânzare din scrierile mult regretatului Iusif Vulcan următoarele:

Dela sate. Novele și schițe	Cor. 1.—
Lra mea. Poezii. Ediț. de lux	„ 2.—
„ „ „ „ Ediț. obicinuită	„ 1-50
Stefan cel tânăr. Traged. în 5 a te și 3 tablouri	„ 1-40
Gărgăunii dragost.:i. Com. în 1 act	„ —40
Măța cu Clopot. Com. în 1 act	„ —40
Nunta lui Pârjol. Glumă dela sate, teatru	„ —20
Insurătilă. Monolog	„ —10
Prima rochie lungă. Monolog	„ —10

»O rosă vestejită« cu text nemțesc după Heine și românesc de Matilda Cugler-Poni pentru voce și pian. Prețul 1 coronă, plus 5 bani porto.

Diverse.

Crocodilii și boala somnului. Profesorul Koch, care s'a întors din Africa pe bordul vaporului »Prince Regent« și care a fost interviewat pe drum de un trimis al ziarului »Lokal Anzeiger«, a declarat că boala somnului devine din ce în ce mai mult o primejdie groznică pentru toată partea africană de răsărit, dacă nu se vor lua măsuri radicale, ca să i-se stavilească progresul. Savantul profesor a adăugat că vine din Africa cu convingerea, că e o legătură între prezența crocodiilor și existența boalei somnului. Pretutindeni unde se află crocodilii se găsesc pe tărmiurile fluviului sau lacului indigeni atinși de groznică boală a somnului. Sângele crocodiilor constituie principala hrană a mustelilor tse-tse, cari sug sângele acestor animale între plăcile coastelor. Fiind-că e peste putință de a nimici musca, trebuie deci a face totui pentru ca să dispară crocodilii și în ori ce caz a distruge tufșurile și subteranele unde ei se ascund.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branisce.

Coloseul Projectograf

Zilnic 1 Reprezentațiune, seara la 8 oare.

TEATRU ELECTRIC
— dinaintea Porții Vămii. —

Cărți de rugăciuni.

Cărți de rugăciuni întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortodox oriental din Cernăuți cuprinzând diferite rugăciuni: rugăciunea de seară, cântărea d-l nostru Ius Christos, ingerul păzitor cântărea de laudă pentru sfânta Născătoare. Rugăciunile în zilele de peste săptămână. Liturgia de Duminecă. Acatistul buneivestirii. Canone. Rugăciuni de pregătire pentru mărturisire. Rugăciunile din săptămâna luminată. Rugăciunile din ziua Născerei Domnului. Rugăciuni de cuprins felurit etc.

Tote aceste cărți sunt în diferite legături de la cele mai simple până la cele mai luxose. Tote însă sunt foarte frumoase și elegante. Prețul lor e felurit.

Carte de rugăciune de Calistrat Cora sunt cu: Cor. 1-40, 1-60, 1-80, 2-40, 2-60, 7-1, 8-40.

Lauda lui Dumnezeu: costă —90, —60, 1-80, 2-10, 2-65, 2-80, 3-10, 3-50.

Cheia Raiului costă: —75, 1-20, 1-40, 2-1, 3-50.

Versurile născerei Domnului nostru Ius Christos, . . . —12.

Visul Născătoarei de D-zeu —12.

Sonorul său frumos răsuna în tăbărele plânso-cânturi la mormântul Domnului nostru Ius Christos de Ucenescu, 24.—

Epistolele a Domnului nostru Ius Christos, ce a trimis-o Dumneșen din ceriu, —24

Escriere de concurs.

Devenind postul de cântăreț dela biserica noastră gr. or. a „Sfintei Adormiri“ din Brașovul-vechiu vacant prin demisionare, — prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt **650 coroane anual** și adică 100 cor. din fondul bisericeii, eară restul ca venite stolare dela diversele servitii.

Doritorii de ocupa acest post au ași așterne cererile lor către comitetul parochial, provăzute fiind a) cu atestat de botez prin care să se

arate că sunt de religione gr. or., b) cu atestat de moralitate și c) cu atestat dela oficiul protopresbiteral concernent despre desteritatea în tipic și cântări.

În una din Duminecile terminului de concurs au a se presenta în biserica spre ași arăta desteritatea în cântările bisericesti.

Informațiuni despre taxele stolare precum și despre câteva servitii laterale împreunate cu postul cantoraie se pot căpăta la subscrisul.

Alesul cântăreț va servi un an ca provisor, și având calități neesceptionare se va definitiva cu prospect de ameliorare a sălariului.

Funcțiunea o va începe numai la 1-a Ianuarie anul viitor.

Brașovul-vechiu, în 31 Octomvrie st. v. 1907.

Comitetul parochial dela biserica gr. or. a „Sfintei Adormiri“.

Iosif Maximilianu, paroch și preș.d. com.

(8079.1-3)

Prețurile cerealelor din piața Brașov.
Din 15 Novembrie 1907.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fl.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	22	—
"	Grâu mijlociu	20	—
"	Grâu mai slab	—	—
"	Grâu amestecat	18	—
"	Săcară frumôsă.	15	—
"	Săcară mijlociă.	14	—
"	Orz frumos	9	—
"	Orz mijlociu.	8	—
"	Ovês frumos.	7	—
"	Ovês mijlociu	—	—
"	Cucuruz	9	—
"	Mălaiu (meiu)	—	—
"	Mazăre.	17	—
"	Linte	36	—
"	Fasole	12	—
"	Sămânță de in	20	—
"	Sămânță de cânepă	19	—
"	Cartofi.	1	80
"	Măzărliche.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	12
"	Carne de porc	1	20
"	Carne de berbec.	—	72
100 kil.	Său de vită prospăt.	40	—
"	Său de vită topit.	62	—

„Crișana“
Societate de economii și credit în Brad.

Concurs.

Să publică concurs pentru ocuparea unui post de practicant, dotat cu un salariu anual de **840 coroane**.

Reflectanții au să documenteze, că au absolvat cu maturitate o școală comercială și că posed pe deplin limbile română și maghiara și eventual și cea germană.

Cei cu prăcsă de bancă vor fi preferiți.

Petițiunile sunt a să înainta până în 20 l. c. subsemnatei direcțiuni, iar postul e a să ocupa cu 1 Decemvrie a. c.

După serviciul provizor și neesceptional de un an, va fi denumit funcționar definitiv cu salariu anual de **1100 coroane** 200 cor. bani de quartir și tantiema statutară.

Brad, 7 Noemvrie 1907.

3075,8-3. Direcțiunea.

La prea înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. și reg.

A XXXVIII. LOTERIE de Stat c. și r.
pentru scopuri de binefaceri civile

Loteria această unică în Austria concesionată conține **18.369 câștiguri în bani gata** cu suma totală de **512.980 Cor.**

Câștigul principal 200.000 corone bani gata.

Tragerea urmază irevocabil la 19 Dec. 1907. Un los costă 4 corone.

Losuri se capătă la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanții de loterie, Trafici, la oficiile de dare, poste, telegraf și căi ferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Losurile se trimit franco.

Directia c. r. a loteriei.
Secția loteriei de stat.

(2591.14-10).

Din cauza desfacerei totale a proviziunilor noastre din

ȘCOALELE DE POMI

FRIEDRICH GASPARI Co. în Mediaș (Ardeal)

oferim cu prețuri scăzute toate articolele din școalele noastre de pomi ca: **văratici, ernatici, tufe, de smeură, fragi, diferiți mărăcini pentru garduri, Coriferi, trandafiri etc.**

Catalog cu prețuri la cerere să trimitte gratis.

Conspectul câștigurilor a loteriei **XXI de clasa priv. reg. ung.**

62,500 câștiguri, 125,000 Losuri

Al doilea los câștigă!

Câștigul principal eventual

1 Milion Coroane.

	Coroane
1 Premiu cu	600000
1 Câștig à	400000
1 "	200000
2 "	100000
2 "	90000
2 "	80000
2 "	70000
2 "	60000
1 "	50000
3 "	40000
3 "	30000
6 "	25000
9 "	20000
13 "	15000
44 "	10000
61 "	5000
22 "	3000
475 "	2000
961 "	1000
1635 "	500
165 "	300
31675 "	200
5325 "	170
5325 "	130
115 "	100
4825 "	80
3825 "	40

62500 câștiguri și premii în suma totală de **16.457.000**

Invitare
la Clasa I-a
XXI. loterie de stat priv. reg. ung.

Tragerea
în 21 și 23 Novembre 1907.

Prețul losurilor Clasa I. este:

	Intreg	Jumătate	Un pătrar	O optime
Cor.	12.—	6.—	3.—	1.50

Losurile se trimit după primirea banilor sau cu rambursă. Mai ușor și ieftin sunt comandezile cu mandat postal. La fiecare comandă urmează un plan oficial. După tragere se trimit imediat listele oficiale de câștiguri. Checure de postă gratis, pentru trimiterea banilor franco.

Comandezile să se facă imediat

GAEDICKE
BANKHAUS
Budapest, Kossuth-Lajos-Gasse 11.

Norocul lui GAEDICKE
este **colossal!**

Următoarele câștiguri am p'ătit mușterilor mei

pe Los	Nr	600000	Coroane.
"	62551	600000	"
"	33464	400000	"
"	11119	400000	"
"	28916	400000	"
"	19406	400000	"
"	42758	100000	"
"	49878	100000	"
"	87991	100000	"
"	3148	90000	"
"	4734	80000	"
"	60912	70000	"
"	11140	70000	"
"	17357	60000	"
"	78863	60000	"
"	82528	60000	"
"	97263	60000	"
"	3952	60000	"
"	64714	50000	"
"	95353	40000	"
"	6920	30000	"
"	38691	30000	"
"	90964	30000	"
"	23481	20000	"
"	30049	20000	"
"	52235	20000	"

Norocul lui GAEDICKE
este enorm. nici o colectură nu poate să arate așa succese uriașe.